

INHOUDELIJKE INVULLING

De invulling van de diensten is een dynamisch proces. Naar verwachting zullen er in de loop der tijd actualisaties volgen.

6. Basisproducten en –diensten

Om de naam CJG te mogen gebruiken moet het volgende worden gebundeld:

- Jeugdgezondheidszorg
- De vijf Wmo-functies uit prestatieveld 2:
 - a) Informatie en advies
 - b) Signalering
 - c) Toeleiding naar hulp
 - d) Licht pedagogische hulp
 - e) Coördinatie van zorg
- Schakel met Bureau Jeugdzorg (voor invulling: zie onderwerp 31 van de handleiding)
- Schakel met Zorg Adviesteams (voor invulling: zie onderwerp 30 van de handleiding)

De vijf Wmo-functies worden hieronder nader omschreven:

Informatie en advies

Het CJG geeft informatie en advies aan jeugdigen, ouders/opvoeders, professionals en vrijwilligers op het gebied van opvoed- en opgroei-ondersteuning. De informatie en het advies kunnen worden gehaald bij het CJG, maar het CJG kan de informatie en het advies ook brengen naar de plekken waar jeugdigen en ouders/opvoeders vaak komen. Het CJG is ook expertisecentrum voor professionals en vrijwilligers die met jeugdigen werken.

Signalering

Het volgen van alle jeugdigen in hun ontwikkeling is een belangrijke voorwaarde voor het vroegtijdig signaleren van risico's en problemen. Binnen het werkproces worden twee activiteiten onderscheiden: monitoren en registratie van de ontwikkeling van jeugdigen en screening en risicotaxatie.

Licht pedagogische hulp

Het CJG biedt licht pedagogische hulp aan jeugdigen en/of ouders/opvoeders. Onder licht pedagogische hulp wordt niet-specialistische hulp verstaan. Jeugdigen en ouders/opvoeders kunnen niet alleen bij het CJG terecht met vragen voor advies, maar ook voor directe kortdurende hulp. De pedagogische hulp van het CJG kan ook outreachend van karakter zijn.

Toeleiding naar hulp

Het CJG is de schakel naar gespecialiseerde, geïndiceerde en opgelegde vormen van begeleiding en hulp.

Coördinatie van zorg

Het CJG zorgt voor de zorgcoördinatie, zodat jeugdigen en ouders/opvoeders niet uit beeld raken, de (eenduidige) begeleiding krijgen die zij verdienen en escalatie van problemen wordt voorkomen.

Andere aan CJG te koppelen functies

Naast deze basisproducten en –diensten, zijn er veel functies die, op basis van lokaal maatwerk, aan het CJG gekoppeld kunnen worden. Bijvoorbeeld op het gebied van welzijnswerk, jongerenwerk, kinderopvang, peuterspeelzalen, eerstelijnszorg, leerplichtambtenaren, werk en inkomen, politie en justitie.

Maatwerk

In Middelburg biedt het CJG/Wmo-loket “Porthos”, naast de bovengenoemde CJG-basisproducten en –diensten ook:

- Wmo-functies op basis van prestatievelde 3:
 - a) Informatie en advies
 - b) Optuigen loket in kader één loket-gedachte
 - c) Vraagverheldering
 - d) Kortdurende en kortcyclische ondersteuning
- Schakel met het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ)
- Schakel met het Wmo-kantoor

In de pilot Terneuzen/Hulst is in het ontwerp-plan CJG tevens opgenomen welke functies in het CJG backoffice worden uitgevoerd en door wie (zie onderstaand schema):

Tabel: functies CJG backoffice

Functie	Uitvoerders
Individueel werken aan competenties	JGZ, MEE, AMW, Indigo
Groepsgerichte activiteiten t.a.v. thema's*	JGZ, Indigo, AMW
Outreachinge benadering bij zorgsignalen	AMW, MEE, JGZ
Toegang naar geïndiceerde zorg	BJZ, (incidenteel CIZ)
Gezinscoaching	AMW, MEE
Gezinsvoogdij	BJZ
AMK	BJZ
Afstemming vindplaatsen (ZAT's, etc.)	Alle CJG partners

*) overgewicht, meerlingen, omgaan met geld, et cetera

Passend binnen Rijkskader?

Ja

Passend binnen Zeeuws kader?

ja.

7. Werkwijze functie ‘Advies en informatie’

De functie ‘Advies en informatie’ wordt in de CJG's in de pilots ingevuld in de front-office van het CJG. Invulling gebeurt in eerste instantie door de balie-medewerk(st)er van het CJG. Zonodig wordt doorgeleid naar een inhoudelijk medewerk(st)er van het CJG voor advies of informatie.

Ten behoeve van advies en informatie-functie worden de volgende instrumenten ingezet:

- folders, e.d. over diverse onderwerpen m.b.t. opvoeden en opgroeien voor jongeren, ouders en intermediairs;
- daarnaast zijn vanuit de pilots plannen in ontwikkeling om de advies- en informatiefunctie ook digitaal invulling te geven. Schouwen-Duiveland is op dit moment (april 2009) het verst gevorderd met een site.

8. Werkwijze ‘Signaleren van problemen’

Dit onderwerp is van de drie pilots het meest uitgebreid en systematisch uitgewerkt in het ontwerpplan CJG Terneuzen/Hulst. Daarom is die uitwerking onderstaand als basis genomen.

Uitgangspunten

Het CJG kan met een breed scala van onderwerpen te maken krijgen. Onderwerpen die vragen om een verschillende inzet van instrumenten en hulp. Dit betekent dat niet kan worden volstaan met één manier van signaleren en verwijzen.

Daarnaast is gebleken dat er in het dagelijkse werk door de instellingen diverse instrumenten/applicaties worden gebruikt, welke in veel gevallen te specifiek van aard zijn en niet als standaard kunnen dienen voor een breed functionerend CJG.

Signaleren en verwijzen door en tussen partijen moet zoveel mogelijk op een uniforme wijze verlopen, maar wel op een manier die ruimte laat voor maatwerk en aansluiting bij bestaande werkprocessen. Dit uitgangspunt moet worden beschouwd als een basismodel dat werkende weg wordt verfijnd.

Werkwijze bij signaleren

- Signalen die bij het CJG binnenkomen worden conform een speciaal ontworpen stappenplan behandeld en verwerkt.
 - Daar waar mogelijk wordt een signaal direct afgehandeld dan wel doorverwezen naar een van andere activiteiten binnen het CJG of naar een netwerkpartners.
 - Voor de verwijzing is ook een instrument ontwikkeld, dat aansluit op de landelijke verwijsindex. Het is niet de bedoeling om dit instrument bij alle signalen te gebruiken die bij het CJG binnenkomen, maar alleen daar waar sprake is van een verwijzing in het netwerk gericht op situaties waar ‘zorgen zijn over of zorgen zijn voor’.
- Voor dit verwijzingsinstrument wordt verwezen naar punt 9 van de handleiding ‘Werkwijze toegang tot hulpaanbod regelen’.

Signaleren: wie en wat?

Er is in principe een groot aantal actoren die signalen kunnen afgeven. Het gaat hierbij zowel om beroepskrachten en particulieren. In onderstaande tabel wordt hiervan een overzicht gegeven. Opgemerkt moet worden dat het hier niet gaat om een uitputtende opsomming en dat deze ook nog aan de tijd onderhevig is.

Tabel: mogelijke signaleerders

Beroepskrachten	Particulieren
<ul style="list-style-type: none"> • Huisartsen • Onderwijs/ZAT • MEE • JGZ • AMW • Hulpverleningsinstanties (ook preventief werkende) • Welzijnsorganisaties 	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren • Ouders/Opvoeders • Burgers (samenleving) • Naasten en familie • Buurtverenigingen • Sportverenigingen e.d. • Kerkelijke instellingen • Jeugdverenigingen

<ul style="list-style-type: none"> • Politie (VET) • Kinderopvang / peuterspeelzalen • VTO • MKD • BJZ (AMK) • Particuliere organisaties • Ziekenhuizen • RGC • Werkgevers • Leerplicht / RMC 	
---	--

Soorten signalen

Alle signalen en vragen gericht op opvoedkundige en sociale ontwikkelingen zijn binnen het CJG op de juiste plek. Deze signalen zijn verder onder te verdelen in een aantal categorieën (zie onderstaande tabel). In voorkomende gevallen zal het zo zijn dat deze signalen niet los en afzonderlijk worden afgegeven, maar dat combinaties denkbaar zijn. Al deze signalen kunnen voor een professional aanleiding zijn om te melden in de verwijfsindex.

Tabel: Soorten signalen

<ul style="list-style-type: none"> • psycho-sociale ontwikkeling • gedragsontwikkeling • lichamelijke ontwikkeling • geestelijke ontwikkeling • cognitieve ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> • opvoeding • basisbehoeften • levensinvulling • fysieke omgeving • zelfzorg
--	--

Het proces van signaleren: een stappenplan

Bij signalering en verwijzing worden de onderstaande zes stappen onderscheiden. Bij enkele stappen is ook vermeld welk instrument wordt gehanteerd. Deze instrumenten zijn verderop in de tekst kort beschreven.

1. signalen verzamelen; instrument: 'Signaleringsinstrument particulieren en professionals'
2. beslissen; instrument: 'Signaleringsinstrument particulieren en professionals'
3. analyseren signaal; instrument: Verwijsinstrument (*zie punt 9 handleiding*) en verwijfsindex
4. beslissen; instrument: resultaat analyse signaal, overleg, verwijsinstrument en verwijfsindex
5. actie uitvoeren
6. evalueren en terugkoppelen.

De instrumenten

Het signaleringsinstrument

Binnen het CJG wordt gewerkt met twee signaleringsinstrumenten, welke zowel fysiek als digitaal aan de CJG medewerkers kunnen worden aangeboden. Deze twee instrumenten zijn gebaseerd op reeds bestaande instrumenten. Het ene instrument is gericht op een signaal afgifte (dan wel CJG analyse) door particulieren en het andere instrument is gericht op signaalafgifte (dan wel analyse) door professionals.

Uitgangspunt is dat iedereen signalen moet kunnen afgeven. Elk signaal dient bepaalde basisgegevens te bevatten. De basisgegevens die particulieren en professionals in principe moeten aanleveren, worden hieronder weergegeven. De overzichten voor particulieren en professionals vormen de inhoud van het signaleringsinstrument en kunnen als checklist

worden gehanteerd bij de uitvoering. Ook kan op basis hiervan een schriftelijke vragenlijst worden opgesteld.

Belangrijk doel is, dat door het hanteren van deze checklisten binnenkomende signalen op een professionele en gestructureerde wijze worden verwerkt en (indien van toepassing) overgedragen. De checklist is hetgeen een CJG minimaal moet weten om er verder iets mee te kunnen doen.

Signaleringsinstrument particulieren

- Datum:
- Wilt u anoniem blijven? Ja /nee; En zo ja, wat is hiervoor uw reden? En zo nee: naam, adres, telefoonnummer?
- Het betreft een signaal op gebied van:
materieel in de buurt / veiligheid in de buurt /zorg om een ander persoon /
- Als u iets over een ander persoon meldt:
Is diegene hiervan op de hoogte? Ja /nee; Zo nee, wat is daarvan de reden?
- Wat is het signaal?
- Hoe is dit geconstateerd en sinds wanneer?
- Hoe bent u betrokken?
- Zijn er andere betrokkenen?
- Heeft u al actie(s) ondernomen?
En zo ja, welke waren dat?
En zo ja, wat was hiervan het effect?
- Wat verwacht u van het CJG?
- Hoe urgent vindt u het signaal? zeer urgent / urgent / minder urgent
- Op welke manier wilt u dat het CJG terugkoppelt? telefonisch / schriftelijk
- Bent u in de gelegenheid verder betrokken te worden?
- Paraaf melder:
- Indien het signaal met een CJG-medewerker is besproken:
Naam CJG-medewerker / Paraaf CJG-medewerker

Signaleringsinstrument professionals

- Datum:
- Wie meldt? Naam instelling / Adres / Telefoonnummer / Naam contactpersoon
- Om wie gaat het en is diegene hiervan op de hoogte?
Ja /nee; En zo niet, wat is daarvan de reden?
- Wat is het signaal?
- Hoe is dit geconstateerd en sinds wanneer?
- Hoe is melder betrokken?
- Zijn er andere betrokkenen? Ja /nee
- Welke gegevens zijn reeds beschikbaar?
- Welke acties zijn al ondernomen? Wat was hiervan het effect?
- Wat wordt verwacht van het CJG?
- Hoe urgent vindt u het signaal? zeer urgent / urgent / minder urgent
- Op welke manier wilt u dat het CJG terugkoppelt? telefonisch / schriftelijk
- Bent u in de gelegenheid verder betrokken te worden? Ja /nee
- Paraaf melder:
- Indien het signaal met een CJG-medewerker is besproken:
Naam CJG-medewerker / Paraaf CJG-medewerker

Signalen die binnenkomen worden conform het stappenplan behandeld en verwerkt. Waar mogelijk wordt een signaal direct afgehandeld dan wel doorverwezen naar een van de

activiteiten binnen het CJG of netwerkpartners. Belangrijk daarbij is dat er minimaal sprake is van een ‘persoonlijke overdracht’ dan wel netwerkinzet voor complexere zaken.

Verwijsinstrument

Zie onder punt 9 handleiding ‘Werkwijze toegang tot hulpaanbod regelen’.

Verwijsindex risicojeugd

Bij het uitwerken van het proces van signalering en verwijzing vanuit het CJG is het van belang ervoor te zorgen dat wordt aangesloten bij de komende wetgeving, waarin afspraken worden gemaakt over de verwijsindex risicojeugd. Deze verwijsindex is een landelijk systeem, waarin meldingen – op basis van gesignaleerde risico’s voor de lichamelijke, psychische, sociale en cognitieve ontwikkeling van een jeugdige tot 23 jaar – worden geregistreerd door instellingen en dat een signaal afgeeft aan de meldende instellingen of professionals, indien een jeugdige meer dan één keer staat geregistreerd in het systeem. In Zeeland wordt in de loop van 2009 gestart met invoering van de Verwijsindex Risicojeugd Zeeland door de GGD, in eerste instantie in de 3 pilots CJG. In dit traject zullen met de betrokken instellingen gezamenlijk de kaders en reikwijdte van de verwijsindex worden vastgesteld en zullen afspraken worden gemaakt over enerzijds de exacte criteria, welke worden gehanteerd om vast te stellen wanneer wordt gemeld en anderzijds de opvolging en de verantwoordelijkheden indien sprake is van meerdere risicomeldingen.

Maatwerk

In de pilots Middelburg en Schouwen-Duiveland verloopt de wijze waarop signalen worden behandeld qua proces in hoofdlijn zoals hierboven geschetst. In die pilots worden evenwel de boven beschreven instrumenten ‘signaleringsinstrument’ en ‘verwijsinstrument’ niet gebruikt.

In de pilot Schouwen-Duiveland wordt, startend vanuit signalering, zondig een koppeling gelegd met de functie ‘zorgregie’. Het projectplan zegt daarover het volgende: “Het is een streven om in de toekomst signaleringen zoveel mogelijk gestructureerd in beeld te brengen en te beschrijven, zodat zij onderling vergelijkbaar zijn. (...) Iedereen kan zorgwekkende situaties in gezinnen signaleren, het is zelfs een professionele verantwoordelijkheid van hulpverleners om het te doen. Het CJG stelt zich binnen de gemeente op als het centrale punt waar signalering door ieder kan worden neergelegd. Belangrijk uitgangspunt is daarbij dat er geen belemmering komt voor individuele actie, maar dat het CJG het moment van toetsing organiseert: een coherente beoordeling van signalen en cases, en van het daarbij passende opschalingstraject voor te verlenen hulp en ondersteuning. Daarbij kan de ernsttaxatie-matrix een handvat bieden. Dit instrument biedt de mogelijkheid onderscheid te maken tussen situaties waarin sprake is van: opvoedingsspanning, verhoogde opvoedingsspanning, opvoedingsnood en opvoedingscrises. (...) Uitgaande van die matrix kan per ernstcategorie door het CJG een aanbod geregeld worden. Als door hulpverleners binnen het CJG signaleringen worden gedaan die wijzen op meervoudige problemen in het gezin of bij het kind, biedt het CJG zorgregie aan. (...) Voor gezinnen met meervoudige problematiek is in het CJG de zorgregisseur beschikbaar die naar bevind van zaken een passend aanbod aan hulp en ondersteuning organiseert. De hulpverlening kan via zorgregie worden opgeschaald naar een noodzakelijk niveau. De zorgregisseur onderzoekt de behoefte aan hulp en ondersteuning en maakt daarvoor, in overleg met de betrokken hulpverleners en de ouders, een plan. De zorgregisseur opereert onafhankelijk en is in dienst van de gemeente”.

Passend binnen Rijkskader? N.v.t.: wijze waarop ‘signaleren’ in te vullen is niet geregeld.

Passend binnen Zeeuws kader? N.v.t.: wijze waarop ‘signaleren’ in te vullen is niet geregeld.

9. Werkwijze functie ‘Toegang tot hulpaanbod regelen’

Signalen die bij het CJG binnenkomen worden conform het daarvoor geldende werkproces binnen het CJG behandeld en verwerkt (*zie onder punt 8*). Waar mogelijk wordt een signaal direct afgehandeld dan wel doorverwezen naar een van de activiteiten van het CJG of netwerkpartners. Indien noodzakelijk geacht wordt een signaal verder geanalyseerd en gemeld in de verwijsindex. Vervolgens zal worden gehandeld conform de afspraken die gemaakt gaan worden in het kader van de implementatie verwijsindex.

‘Toegang tot het hulpaanbod regelen’ verloopt als volgt:

- toegang tot het hulpaanbod van de lokale instellingen die tezamen het CJG vormen wordt op bovengeschetste wijze rechtstreeks vanuit het CJG geregeld;
- toegang tot hulpaanbod jeugdzorg loopt via indicatiestelling Bureau Jeugdzorg (*punt 14*);
- toegang tot AWBZ-zorg loopt via indicatiestelling CIZ (*zie onder punt 14*).

Maatwerk

In de pilot **Terneuzen/Hulst** wordt i.h.k.v. de toeleiding naar hulpaanbod gewerkt met een zgn. ‘Verwijsinstrument’. Onderstaand is dat kort beschreven.

Verwijsinstrument

Binnen het CJG wordt gewerkt met een verwijsinstrument, dat zowel fysiek als digitaal gebruikt kan worden. Dit verwijsinstrument wordt als aanvulling op het signaleringsinstrument gebruikt en sluit als oplegger aan bij het gebruik van de eventuele instellingseigen taxatie-instrumenten. Bijvoorbeeld: indien een verwijzing noodzakelijk wordt geacht vanuit CJG/JGZ wordt het verwijsinstrument aangevuld met de Scorekaart Risico Inschatting JGZ-verpleegkundige 0-4 jarigen en persoonlijk overgedragen aan de instantie die de verwijzing ontvangt. Deze scorekaart dient dus niet gezien te worden als vervanging van het verwijsinstrument maar desgewenst ter ondersteuning van het verwijsinstrument. Het verwijsinstrument wordt expliciet ingezet als ‘warme verwijzing’ binnen het CJG en diens partners. Daarnaast kan het verwijsinstrument de basis zijn voor zorgcoördinatie en regie binnen het CJG. Belangrijke aanvullende meerwaarde is dat het verwijsinstrument ook expliciet aandacht besteedt aan een eventuele gevaarsituatie voor kinderen.

Het is niet de bedoeling om dit instrument bij alle signalen te gebruiken die bij het CJG binnenkomen, maar alleen daar waar sprake is van een verwijzing in het netwerk gericht op situaties waar ‘zorgen zijn over of zorgen zijn voor’. Het verwijsinstrument kan hierbij niet worden losgezien van de in ontwikkeling zijnde verwijsindex en de informatie die in deze bekend is. Op basis van het ingevulde verwijsinstrument en de daarbij behorende zorgen met betrekking tot een jeugdige zal een melding worden gemaakt in de verwijsindex. De onderstaande aspecten/vragen worden als basisgegevens beschouwd voor het verwijsinstrument. Deze basisgegevens zijn gebaseerd op een gedeelte van de Gestructureerde Checklist Toegang (GCT), welke wordt gebruikt binnen het BJZ en de nieuwe richtlijn indicatiestelling door BJZ.

Verwijsinstrument

Verkenning problematiek	Zorgen	Sterke kanten
Psychosociaal functioneren jeugdige <ul style="list-style-type: none"> • Gedrag (thuis, school, buitenshuis) • Sociaal-emotionele ontwikkeling • Gebruik middelen, verslaving • Anders 		
Lichamelijke gezondheid jeugdige <ul style="list-style-type: none"> • Gezondheid (ziekte, handicaps) • Zelfverzorging, levenswijze • Letsel / verwondingen • Anders 		
Verstandelijke ontwikkeling jeugdige <ul style="list-style-type: none"> • Algemeen ontwikkelingsniveau • Schoolprestaties • Anders 		
Gezin en opvoeding <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid en bescherming • Verzorging • Opvoeding (relatie, grenzen, stimulering, stabiliteit) • Functioneren ouder(s)/opvoeders • Functioneren ander gezinslid • Omstandigheden gezin • Anders 		
Omgeving <ul style="list-style-type: none"> • Jeugdige: school, werk, vrije tijd • Sociaal netwerk jeugdige • Sociaal netwerk ouders/opvoeders 		

Gevaarsituatie

- Zijn er vermoedens of aanwijzingen dat de jeugdige op dit moment fysiek niet veilig is? Ja / Nee / Onbekend
- Lijkt er sprake van handelen of niet-handelen van de ouders/opvoeders dat bedreigend is voor de jeugdige? Ja / Nee / Onbekend
- Zijn er kindsignalen die wijzen op een verstoorde of bedreigde ontwikkeling? Ja / Nee / Onbekend

Schouwen-Duiveland

In deze pilot is de toegang tot het hulpaanbod afhankelijk van de uitkomst van de 'ernsttaxatie-matrix' (zie onder punt 8). Problemen in de lichtere categorieën komen in aanmerking voor hulp en ondersteuning vanuit voorliggende voorzieningen. Bij meervoudige problematiek speelt de zorgregisseur bij de toegang tot hulp een centrale rol (zie punt 8).

Passend binnen Rijkskader?

Ja

Passend binnen Zeeuws kader?

ja.

10. Werkwijze functie ‘licht pedagogische hulp ter beschikking stellen’

In geen van de ontwerp-plannen van de 3 pilots CJG is concreet opgenomen welke vormen en methodieken van ‘licht pedagogische hulp’ het CJG moet gaan bieden. Wel wordt steeds aangegeven dat in de situaties waarin geïndiceerde hulp niet aan de orde is, de lokale hulpverleningsinstellingen hulp en ondersteuning moeten bieden.

Advies over basisset CJG's

In opdracht van de Task Force Jeugd heeft de Werkgroep Zorgaanbieders van de Task Force in april 2009 een advies uitgebracht over de basisset van opvoedondersteunende methodieken die ieder CJG in Zeeland zou moeten gaan bieden. Hierbij wordt vertrokken vanuit een gezamenlijke visie en een aantal gezamenlijke uitgangspunten. Opzet is dat met die basisset de verschillende doelgroepen en vraagcategorieën adequaat bediend kunnen gaan worden. Met het advies wordt een aantal basismethodieken voorgesteld voor het CJG. Consequentie van invoering daarvan is de introductie van enkele nieuwe methodieken, maar het leidt er ook toe dat een aantal bestaande methodieken geschrapt kunnen worden. Overigens zijn de 3 pilots CJG betrokken geworden bij het opstellen van genoemd advies.

De Werkgroep Zorgaanbieders heeft voor de invoering van deze basisset een duidelijk meerjarig traject uitgewerkt en vraagt daarvoor, via de Task Force Jeugd, instemming van de Zeeuwse gemeenten. De Task Force, die zelf het advies in haar vergadering van 22 april 2009 heeft onderschreven, zal in de loop van 2009 een en ander aan de gemeenten voorleggen. Als genoemd advies over de basisset wordt overgenomen door de gemeenten, dan komt er wat betreft het bieden van ‘licht pedagogische hulp’ een duidelijk en eenduidig hulpaanbod vanuit de CJG's te liggen. Onderstaand is aangegeven welke methodieken door de Werkgroep Zorgaanbieders worden geadviseerd in de basisset op te nemen. Overigens richt de nu voorgestelde basisset zich nog maar op één van de drie doelgroepen van het CJG, namelijk de ouders. De Task Force Jeugd heeft op 22 april aan de Werkgroep Zorgaanbieders de opdracht gegeven ook voor de twee andere doelgroep – jeugdigen zelf en intermediairen- een dergelijke basisset uit te werken.

Gewenste situatie op basis van advies Werkgroep Zorgaanbieders

De werkgroep pleit voor het breed invoeren van Triple P als basisprogramma (samenhangend pakket), en adviseert zeker ook te investeren op universeel gerichte opvoedingsondersteuning (Triple P niveau 1). Triple P is een evidence based methode. Uit onderzoek in Amerika blijkt o.a. dat de prevalentie van kindermishandeling afneemt. Het is kosteneffectief en naar verwachting zal het bijdragen aan een vergaande en efficiënte samenwerking door de diverse aanbieders.

Daarnaast is het wenselijk om te investeren in een programma voor sociale (informele) steun zoals Homestart, aangezien deze vorm nagenoeg ontbreekt in Zeeland. Verder beveelt de werkgroep aan om het programma Stevig Ouderschap in te voeren, omdat hiermee specifieke risicogezinnen vroeg in beeld gebracht worden en extra begeleiding vroeg kan starten. Speciale aandacht is nog nodig voor de risicogezinnen vanaf –9 maanden (voor de geboorte), waar bijvoorbeeld het programma Voorzorg geschikt voor is.

Een kort overzicht van wat er per categorie nog nodig is, in schema:

Categorie	Programma	Opmerkingen	Leeftijdsgroep
Open huis	publiekscampagne Positief Opvoeden	diverse communicatie middelen, w.o. website	alle

Sociale steun	Homestart	nu alleen op Walcheren	uitbreiden naar ook oudere kinderen
	(Signs of Safety, Signs of Wellbeing, familieontmoeting)	kunnen leiden tot meer sociale steun	alle
Lichte algemene pedagogische hulp	Triple P niveau 2 en 3	toepassen in opvoedbureaus	alle
Specifieke doelgroepen	Stevig ouderschap		pasgeborenen
	Voorzorg		prenataal

	Groepstraining Triple P niveau 4	laagdrempelig voor ouders van kinderen met ernstiger gedragsproblemen	4 - 18/23
Intensieve lokale pedagogische hulp	Triple P niveau 4	individuele programma's	alle
	Stepping Stones	is Triple P niv. 4 voor mensen met een verstandelijke beperking	alle
	niet-geïndiceerde IPT		

Geïndiceerde ambulante hulp	Triple P niveau 5		alle
-----------------------------	-------------------	--	------

Passend binnen Rijkskader? N.v.t.: te hanteren methodieken zijn niet geregeld.

Passend binnen Zeeuws kader? N.v.t.: te hanteren methodieken zijn niet geregeld.

11. Werkwijze functie ‘coördineren en regisseren van zorg’

Wordt nog ingevuld. Pilots leveren op korte termijn precieze invulling van de functie aan.

12. Werkwijze functie ‘collectieve preventie bieden’

Dit betreft de functies die de jeugdgezondheidszorg in opdracht van de gemeenten uitvoert in het kader van de Wet Collectieve Preventie (zie aldaar).

Die functies worden door de jeugdgezondheidszorg ingebracht in de CJG's.

13. Benoemen instrumenten die voor de functies nodig zijn

Deze instrumenten zijn reeds benoemd bij de betreffende functies, voor zover van toepassing. Namelijk bij:

- *punt 8*: signaleren van problemen
- *punt 9*: toegang tot hulpaanbod regelen
- *punt 10*: licht pedagogische hulp ter beschikking stellen
- *punt 11*: coördineren en regisseren van zorg.

Om dubbels in deze handleiding zoveel mogelijk te voorkomen wordt daarnaar verwezen.

Passend binnen Rijkskader? N.v.t.: te hanteren instrumenten zijn niet geregeld.

Passend binnen Zeeuws kader? N.v.t.: te hanteren instrumenten zijn niet geregeld.

14. Hoe wordt indicatiestelling vanuit het CJG geregeld?

Het CJG verricht in feite geen formele indicatiestelling op basis van een wettelijke taak. Via het proces van signalering, vraagverduidelijking, vraagvaststelling en toewijzing/verwijzing draagt het CJG vanzelfsprekend wel bij tot toeleiding van de hulpvrager naar:

- hulpverlening waarvoor geen formeel indicatiebesluit nodig is, zoals hulp door lokale instellingen zoals AMW, e.d.
- hulpverlening waarvoor formeel indicatiebesluit nodig is. Dit betreft met name jeugdzorg (indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg) en AWBZ-zorg (indicatiestelling door CIZ = Centrum Indicatiestelling Zorg).
Onderstaand wordt kort ingegaan op de vraag hoe die indicatiestelling vanuit het CJG wordt geregeld.

Koppeling van BJZ indicatiestelling aan CJG

Voor deze koppeling gelden de volgende uitgangspunten:

- De positie van Bureau Jeugdzorg in het CJG is die van voorpostfunctionaris. Dat wil zeggen dat BJZ deelnemer is aan het casusoverleg en waar mogelijk binnen het CJG gesprekken voert om te komen tot een indicatiebesluit.
- Zodra blijkt dat geïndiceerde jeugdzorg nodig is, zal de casus worden doorgeleid naar BJZ. Lijnen dienen hierbij zo kort mogelijk te zijn. De reeds door het CJG geregistreerde informatie over de casus die voor de indicatiestelling van belang is gaat, met toestemming van de cliënt, mee naar het BJZ.
- Als alle relevante informatie beschikbaar is wordt door het Bureau Jeugdzorg een indicatiebesluit genomen.
- Vanaf het indicatiebesluit zal BJZ op gezette tijden terugrapporteren naar het CJG, zodat t.b.v. monitoring het EKD en de Verwijsindex kunnen worden bijgehouden.
- Nadat eventuele geïndiceerde jeugdzorg heeft plaatsgevonden, moeten zaken worden overgedragen aan het CJG voor lichtere vormen van ondersteuning en om te kunnen volgen hoe het gezin zich ontwikkelt.

Koppeling van CIZ indicatiestelling aan CJG

Met het CIZ worden nadere afspraken gemaakt om te komen tot een soepele indicatiestelling. Op basis van de huidige aanvraagformulieren van het CIZ en afspraken met bestaande organisaties is nu al vaak een snelle afhandeling mogelijk.

Op internet zijn ook formulieren te vinden waarmee iedereen rechtstreeks zelf een aanvraag voor AWBZ-zorg kan doen. Cliënten willen vaak wel hulp bij het invullen van een aanvraag. Dan is het goed dat een medewerker van het CJG in staat is die hulp znodig te bieden en dat er korte lijnen zijn met het CIZ, zodat de afhandeling van de aanvraag door het CIZ snel en kwalitatief goed kan gebeuren.

Het CIZ zal niet participeren in het CJG.

Integraal indiceren

Landelijk loopt het project 'Kader Integraal indiceren'. Doel hierbij is afstemming tussen de indicatiestelling door Bureau Jeugdzorg, CIZ en/of REC3, respectievelijk REC4, op het moment dat een jeugdige, c.q. zijn ouders van meerdere van deze organen een indicatie nodig heeft. Hiermee wordt beoogd de indicatiestelling sneller en integraal te laten plaatsvinden en de jeugdigen/ouders in het indicatietraject zo min mogelijk te belasten.

In Zeeland als geheel loopt één gezamenlijk project 'Integraal indiceren'.

Bij de koppeling vanuit het CJG naar indicatiestelling zal op deze ontwikkeling moeten worden ingespeeld.

Passend binnen Rijkskader?

Ja

Passend binnen Zeeuws kader?

ja.

15. Monitoring en evaluatie CJG

Dit is in de ontwerpplannen als groeimodel beschreven.

Binnen de 'Begeleidingsgroep Invoeringstraject Task Force' is de afspraak gemaakt deze monitoring en evaluatie in de tweede helft van 2009 in samenspraak tussen de 3 pilots verder concreet invulling te gaan geven. Zo gauw dat gereed is zal het in deze handleiding worden opgenomen

Met name in het ontwerpplan CJG Terneuzen/Hulst zijn voor de monitoring en evaluatie al een aantal handvaten meegegeven. Onderstaand kort een aanduiding daarvan.

Evaluatie

Alle activiteiten die in het kader van het CJG worden ontplooid, hebben als doel ouders/opvoeders en kinderen te ondersteunen en te proberen problemen te voorkomen of zo vroeg mogelijk te signaleren, zodat tijdig hulp geboden kan worden. In de ontwerpfase is er bewust niet voor gekozen om te starten met een cliëntenraadpleging. Er is voor gekozen om eerst een basisstructuur te ontwerpen en van daaruit verder te bouwen aan een aanpak, die voldoet aan de wensen van de doelgroepen. Aan deze strategie ligt de veronderstelling ten grondslag dat het ook voor ouders/opvoeders en kinderen lastig is om vanuit het niets aan te geven wat men bijvoorbeeld wat en hoe verwacht van een CJG.

Nu de basisinfrastructuur geïmplementeerd gaat worden is het wel van belang om te starten met het raadplegen van ouders/opvoeders en kinderen. Het is niet de bedoeling om dat op één moment grootscheeps aan te pakken. Belangrijker is om hier op een meer systematische wijze regelmatig aandacht aan te besteden. Dit kan door bijvoorbeeld:

- Ouders/opvoeders en/of kinderen die in contact komen met het CJG steekproefsgewijs (mondeling of schriftelijk) te vragen naar ervaringen en wensen;
- Ouders/opvoeders en/of kinderen te raadplegen via een interview of schriftelijke vragenlijst met betrekking tot bepaalde thema's. De periodieke contacten die de JGZ heeft met de doelgroepen zijn hiervoor een prima basis;
- Op gezette tijdstippen bijeenkomsten te organiseren voor ouders/opvoeders en/of kinderen om bepaalde thema's nader te bespreken.

Voor het optimaliseren van de werkwijze en het gebruik van het CJG door de doelgroepen (ouders/opvoeders, kinderen en intermediairs) is het van groot belang om tussentijds te evalueren. Aan het eind van het implementatietraject moet gekeken worden of de beoogde resultaten worden behaald, en zo niet, hoe dat komt. Op basis van evaluaties kan zo nodig worden bijgestuurd en kan een verdere doorontwikkeling plaatsvinden. Ook daarna is het van belang om regelmatig te blijven reflecteren op de werkwijze en het functioneren van het CJG en om zo een cyclisch groeiproces te blijven doorlopen.

Belangrijke thema's voor de evaluaties zijn:

- Relatie visie en feitelijke werkwijze;
- Deelname CJG partners;
- Samenwerking met de scholen en andere intermediairs;
- Ervaringen en wensen van ouders/opvoeders en kinderen;
- Invulling gemeentelijke regierol; en
- Communicatie / publiciteit.

In de evaluatie van het functioneren van het CJG dienen telkens dezelfde kwaliteitscriteria centraal te staan. De basale criteria zijn:

- Bekendheid bij ouders/opvoeders, kinderen en intermediairs;

- Bereik en toegankelijkheid bij ouders/opvoeders kinderen en intermediairs;
 - Hanteerbaarheid en effectiviteit instrumenten en systemen;
 - Vraagsturing en tevredenheid doelgroepen;
 - Samenhang in aanbod en werkwijzen; en
 - Samenwerking binnen het CJG en met andere partners in de jeugdketen.
- Speciaal aandachtspunt bij de evaluatie in het eerste jaar betreft de deelname van MEE aan de CJG frontoffice, omdat de CJG doelgroep breder is dan waarvoor MEE wordt gefinancierd.

Passend binnen Rijkskader?

Ja

Passend binnen Zeeuws kader?

ja.